

ПАМ'ЯТІ КОЛЕГ

УДК 78.071(477)

DOI: [https://doi.org/10.31318/2414-052x.4\(41\).2018.152185](https://doi.org/10.31318/2414-052x.4(41).2018.152185)

**ЦЕКАЛО О. О.,
БОРИСЕНКО Т. В.,
ОМЕЛЬЧЕНКО Т. А.**

Цекало Олександра Олексіївна – професор консерваторії «Аренас-Альбеніс» м. Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія (Іспанія), донька Г. Б. Непорожньої.

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-5801-9503>

Борисенко Тетяна Вікторівна – завідувач відділу камерного ансамблю Київського інституту музики імені Р. М. Глієра.

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0003-4508-6146>

Омельченко Тетяна Андріївна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6058-8414>

ТОРКАЮЧИСЬ СЕРЦЯ (ПАМ'ЯТІ ГАЛИНИ НЕПОРОЖНЬОЇ)

Висвітлено життєвий шлях, виконавську й педагогічну діяльність талановитої української піаністки, викладача Київської консерваторії (1969–2000), професора консерваторії Аренас-Альбеніс м. Лас Пальмас (Канарські острови, Іспанія) Галини Цекало-Непорожньої (1942–2017). Г. Непорожня 1960 року з відзнакою закінчила Київську середню спеціальну музичну школу імені М. В. Лисенка (класи Р. Рожок і Є. Френкін), 1966 – Київську державну консерваторію імені П. І. Чайковського (клас заслуженого діяча мистецтв України, професора О. О. Александрова), 1968 – асистентуру-стажування у класі народної артистки Росії, професора Т. П. Кравченко. Розглянуто творчу біографію Г. Непорожньої, деякі програми концертів її великого репертуару, наведено відомості про учнів, опубліковано спогади її вихованців, колег і друзів. У цих спогадах Г. Непорожня постає не тільки як видатний музикант, а й як людина великої, благородної душі. Відзначено, що вона дбайливо ставилась до індивідуальних здібностей кожного зі своїх учнів, прагнула розвинути їх природні якості. Це перша публікація про життя і творчість Г. Непорожньої, виконавська й педагогічна діяльність якої справила значний вплив на розвиток фортепіанного виконавства не тільки в Україні, а й за її межами. В ознаменування пам'яті про Галину Непорожню дирекція Консерваторії Аренас-Альбеніс м. Лас Пальмас 2017 р. заснувала щорічний «Конкурс молодих виконавців імені Галини Непорожньої», визнаючи цим значний внесок української піаністки-педагога в розвиток професійної музичної освіти в Іспанії.

© Цекало О. О., 2018

© Борисенко Т. В., 2018

© Омельченко Т. А., 2018

Ключові слова: творча діяльність Галини Непорожньої, фортепіанне виконавство, фортепіанна педагогіка, Київська консерваторія, консерваторія Арена-Альбеніс м. Лас Пальмас (Канарські острови, Іспанія).

*Я не розумію, коли порівнюють
одного з іншим.*

*Є люди, які народились, щоб бути птахами,
а є інші, які перетворюються на метеликів.*

У світі є місце для кожного.

Кожна людина – неповторна особистість.

*Я бачила програму про альпіністів,
які піднімалися на скелю за допомогою
своїх рук. Ми теж, наче альпіністи,
піднімаємося на скелю класичної музики
за допомогою наших пальців.*

(З висловів Галини Непорожньої)

26 травня 2017 року в місті Лас Пальмас (Канарські острови, Іспанія) після тяжкої хвороби на 76 році пішла з життя відома українська піаністка, колишній старший викладач Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського (1969–2000), професор консерваторії Арена-Альбеніс Галина Борисівна Непорожня.

30 березня 2018 року у Малому залі Національної музичної академії імені П. І. Чайковського відбувся великий концерт пам'яті Галини Борисівни, у якому взяли участь її учні, колеги, друзі; вони висловили глибоку шану їй як людині і високопрофесійному музиканту¹.

¹ У концерті взяли участь: народна артистка України, професор НМАУ ім. П. І. Чайковського Людмила Марцевич; народний артист України, соліст Національного Будинку органної та камерної музики, Президент української асоціації органістів Володимир Кошуба; заслужений артист України Євген Ржанов, дует у складі лауреатів міжнародних конкурсів, доцентів кафедри спеціального фортепіано № 1 НМАУ ім. П. І. Чайковського Наталії Борисенко та Анжели Фандеєвої; лауреат міжнародних конкурсів, доцент кафедри спеціального фортепіано № 2 Андрій Кутасевич; доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано НМАУ ім. П. І. Чайковського Тетяна Омельченко; дипломант міжнародних конкурсів піаністів, володарка Гран-Прі конкурсу клавесиністів імені В. Ландовскої Наталія Сікорська; лауреат міжнародних конкурсів, завідувач відділу камерного ансамблю КІМ ім. Р. М. Глієра Тетяна Борисенко; дует у складі лауреатів міжнародних конкурсів доцента НМАУ ім. П. І. Чайковського Олени Сікалової та старшого викладача Ігоря Рябова; лауреати міжнародних конкурсів Наталія Зубицька, Галина Савельєва, дует у складі лауреатів міжнародних та всеукраїнських конкурсів, викладачів школи мистецтв № 1 Ганни Корневої та Ірини Озерової.

Мета статті – охарактеризувати життєвий і творчий шлях Галини Непорожньої, талановитої української піаністки і педагога, однієї з найкращих випускниць Київської консерваторії, учениці видатних представників радянської піаністичної школи другої половини ХХ століття – Т. П. Кравченко та О. О. Александрова.

У підготовці цих матеріалів значну допомогу надада донька Галини Борисівни Олександра Цекало, професор класу фортепіано консерваторії Арена-Сальбеніс міста Лас Пальмас (Канарські острови, Іспанія).

Галина Борисівна Непорожня (дівоче прізвище Цекало) народилась 19 березня 1942 року в м. Ульяновську. Початкову музичну освіту здобула в Київській середній спеціалізованій музичній школі імені М. В. Лисенка в класах Рози Михайлівни Рожок та Євгенії Володимирівни Френкін. Після закінчення КССМШ навчалась у Київській державній консерваторії імені П. І. Чайковського в класі народної артистки Росії, професора Тетяни Петрівни Кравченко та заслуженого діяча мистецтв Росії Олександра Олександровича Александрова. У 1966 році з відзнакою закінчила консерваторію, а 1968 року – асистентуру-стажування під керівництвом професора Т. П. Кравченко.

У 1969 році розпочалася педагогічна діяльність Галини Борисівни в Київській консерваторії. До 1990 року вона працювала старшим викладачем кафедри спеціального фортепіано № 1, до 2000 року – на кафедрі № 2. У 1977 році вона проходила курс підвищення кваліфікації у Московській державній консерваторії імені П. І. Чайковського в класі професора Рудольфа Керера.

Протягом цього часу Галина Борисівна виховала багато талановитих піаністів, серед яких: лауреат міжнародних конкурсів Олександр Бурденко, нині викладач Муніципальної музичної школи в місті Юберлінген (Німеччина); викладачі Київського інституту музики імені Р. М. Глієра Галина Савельєва, Тетяна Шутенко, Лариса Довгодько; лауреат міжнародного конкурсу, доцент кафедри спеціального фортепіано № 1 Наталія Борисенко; лауреат міжнародних конкурсів, завідувач відділу камерного ансамблю КІМ ім. Р. М. Глієра Тетяна Борисенко; солістка Національного будинку органної та камерної музики Тетяна Трипольська; кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри загального та спеціалізованого фортепіано НМАУ ім. П. І. Чайковського Наталія Лукашенко; лауреат міжнародних конкурсів, концертмейстер кафедри народних інструментів НМАУ ім. П. І. Чайковського Наталія Зубицька та багато інших. Її учні здійснюють активну концертну та педагогічну діяльність в Україні та за кордоном.

У 1970-х роках Г. Непорожня успішно поєднувала викладання в консерваторії з активною концертною діяльністю. У її репертуарі були твори Й. С. Баха, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена, Ф. Шуберта, Ф. Шопена, Р. Шумана, Й. Брамса, М. Равеля. Вона була вдумливим інтерпретатором музики ХХ століття. Зокрема, у її репертуарі були соната № 7 та «Казки старої бабусі» С. Прокоф'єва, сонати для фортепіано Б. Бартока, І. Стравінського. Галина Борисівна багато грала в супроводі симфонічних оркестрів (зокрема виконувала Перший концерт П. Чайковського), мала чимало записів у фондї Українського радіо.

В архіві Національної музичної академії імені П. І. Чайковського збереглися афіші деяких концертів Г. Непорожньої 1970-х років. Так, у концерті 29 травня 1975 року в Малому залі консерваторії в циклі «Вечори фортепіанної музики» вона виконала: Партиту *сі-бемоль мажор* Й. С. Баха, Фантазію *до мажор* Ф. Шуберта (перший відділ); Баладу №1, Ноктюрн *сі мажор*, Скерцо *мі мажор* Ф. Шопена, Рапсодію № 10

Ф. Ліста (другий відділ). У програмі іншого концерту з цього циклу прозвучали: Прелюдія і fuga *сі мажор* Й. С. Баха, Соната *соль мажор* В. Моцарта, Серйозні варіації ор. 54 Ф. Мендельсона, Прелюдія і fuga *ре-бемоль мажор* Д. Шостаковича, Фантазія *фа мінор* та Етюд ор. 25 № 4 Ф. Шопена, Етюд *мі мажор* Н. Паганіні – Ф. Ліста, Етюд *ля-бемоль мажор* К. Дебюссі.

У 1977 року Г. Непорожня проходила курс підвищення кваліфікації у Московській державній консерваторії імені П. І. Чайковського в класі професора Рудольфа Керера. По закінченні стажування 27 травня 1977 року вона дала сольний концерт у Білій залі Московської консерваторії, у програмі якого прозвучали: Партита Й. С. Баха, Чакона Й. С. Баха – Ф. Бузоні, Анданте з варіаціями Й. Гайдна, Симфонічні етюди Р. Шумана. З естетики вона захистила реферат на тему «Про прекрасне»¹.

У 1993 році у житті Г. Непорожньої сталася визначна зустріч: директор консерваторії «Аренас-Альбеніс» (Іспанія) донья Аїда Родрігес Охеда перебувала на підвищенні кваліфікації у Київській Державній Консерваторії імені П. І. Чайковського в класі Галини Борисівни Непорожньої. Між ними виник потужний творчий зв'язок і взаєморозуміння, яке вони відчували протягом усього часу спілкування. Закінчивши курс навчання, донья Охеда запросила Галину Борисівну взяти участь у проекті консерваторії «Аренас-Альбеніс».

Переїхавши 2000 року до Іспанії і розпочавши роботу, Галина Борисівна змогла швидко адаптуватись до нових форм навчання та до інших професійних вимог консерваторії «Аренас-Альбеніс». Вона здійснювала навчання, починаючи від початкової ланки освіти і до професійного рівня підготовки піаністів. Як педагог, Г. Непорожня уважно стежила за творчим розвитком кожного з учнів, ставилася пильно й з повагою до його індивідуальних можливостей, намагалась природним даним кожного надати максимального професійного зростання. Вона ретельно добирала репертуар для кожного зі студентів, враховуючи його потенціал і технічні можливості. Незважаючи на певні проблеми з володінням іспанською мовою, вона завжди вміла розкрити основну ідею твору для студента-виконавця. Галина Борисівна докладно працювала над кожним твором, допомагала конструювати інтерпретацію від початку до сценічного виконання.

Учні Г. Непорожньої і в Україні, і в Іспанії досягали високих результатів і продовжували свій розвиток як професійні музиканти. Вона завжди відкрито спілкувалася з колегами, професорами, які потребували її досвіду, завжди щиро ділилася з ними. Навіть вийшовши на пенсію 2012 року, Галина Борисівна не припиняла творчих і особистих контактів із викладачами консерваторії «Аренас-Альбеніс».

Її щирість, комунікабельність мали відгук у серцях студентів, які завжди відповідали їй взаємністю. Вона проводила кожен урок із таким натхненням і винахідливістю, що молоді було надзвичайно цікаво спілкуватися з таким майстром. Дирекція консерваторії «Аренас-Альбеніс» дуже поважала й цінувала Галину Борисівну за її працездатність, витончену творчу натуру і професійний рівень.

Галина Борисівна обожнювала свою сім'ю, дітей, онуку. Дуже сумувала за Україною, прагнула повернутись на Батьківщину. Швидко освоївши комп'ютер, вона спілкувалася зі своїми учнями по всьому світу, турбувалася, чи не залишили вони концертну діяльність, над чим працюють.

¹ З архіву НМАУ ім. П. І. Чайковського.

До свого останнього часу Галина Борисівна не залишала роботи. Одним з її останніх учнів звали Ісак Мартінес. Він відвідував заняття протягом останніх двох років її життя. Вони працювали над Концертом № 1 ор. 11 Ф. Шопена, який піаніст виконав на сцені філармонії з оркестром Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія (місто, де жила Галина Борисівна в останні роки). Ще один Концерт – № 2 *ля мажор* Ф. Ліста – Галина Борисівна опрацювала з Ісаком, коли вже була тяжко хворою, у ліжку, після онкологічної операції. Незважаючи на погане самопочуття, вона залишалась творцем до останньої миті. Померла Г. Б. Непорожня 26 травня 2017 року в м. Лас Пальмас (Канарські острови, Іспанія).

Програми і плани, які Галина Борисівна не встигла завершити зі своїми студентами, вони втілюють уже самостійно. Так, відбувся концерт Ісака Мартінеса у філармонії м. Лас Пальмас. Присвятивши свій концерт пам'яті Г. Б. Непорожньої, молодий піаніст виконав твори, над якими вони працювали разом, а саме: Чакону Й. С. Баха – Ф. Бузоні, Сонату № 12 ор. 26 Л. ван Бетховена, Мазурки ор. 17 Ф. Шопена, Сонату № 2 ор. 22 Р. Шумана.

Багато учнів і колег Галини Борисівни Непорожньої гаряче відгукнулися на пропозицію поділитися своїми спогадами про неї для цієї публікації. Пропонуємо тексти цих спогадів.

СПОГАДИ ПРО ГАЛИНУ БОРИСІВНУ НЕПОРОЖНЮ

Хуан Перес Гарнендія

Студент Г. Б. Непорожньої
у Київській консерваторії.

ТОРКАЮЧИСЬ СЕРЦЯ

Я ніколи не зможу забути мій перший урок із нею. Я прийшов у клас і чекав, доки вона закінчить урок з одним з її найкращих учнів – Олександром Бурденком. Олександр мав видатний талант. Він грав, і здавалося, що краще виконати неможливо. Після деяких пауз, коли Галина розповідала, як грати пасажі, вона вирішила показати, як це має бути, і сама сіла за інструмент. І тут все змінилося: кімната, повітря, вечір. Її руки, скалічені тяжкою хворобою – артритом – танцювали й літали над інструментом. Я не зміг збагнути, звідки виходить така краса звука і таке натхнення. Я був як у темряві, коли її ніжний голос мені сказав: «Дитинко, що ви будете виконувати?» Я не помітив, що настала моя черга грати програму. І я почав грати... Вона слухала мене уважно. І потім спитала: «Як Вам здається, за допомогою чого грають на фортепіано?». Я відповів: «За допомогою пальців». Вона сказала: «Так, це зрозуміло. Але фортепіано – це інструмент, на якому виконують твори за допомогою душі». У цю мить я не зрозумів її. Вона хотіла пояснити нам, що виконання має торкати душу слухача.

Галина Борисівна мала душу янгола. Вона була людиною, яка дарувала доброту і щирість і нічого не вимагала за це. Сьогодні, як ніколи, я вдячний життю, що така людина була поряд зі мною. Моя шановна Вчителько, спасибі за все!

Джеральдіна Мендес

Студентка Г. Б. Непорожньої
у Київській консерваторії
(2010-ті роки).

Коли між нами налагодилися теплі стосунки, вона мені сказала щиро й тепло, як більшість учителів музики в Україні: «Коли ти виконувала цю п'єсу вперше, я запитала себе: “Що хоче донести до слухачів ця дівчина?”».

Від початку нашої роботи Галина Борисівна була у відчаї, а я не розуміла, чого вона вимагає від мене. Та коли ми почали займатись тричі на тиждень у консерваторії та у неї вдома, я була захоплена нею. Вона завжди запрошувала нас після уроку скуштувати солодощів. Ці якості Галини Борисівни торкали мою душу. Коли я приїхала з Венесуели, я дуже хотіла бути музикантом, але не розуміла тоді, що це означає. Галина Борисівна допомогла мені зрозуміти й це і багато іншого. Її розповіді про композиторів і піаністів навчили мене любити класичну музику. Багато висловів, музичних термінів з її уст я запам'ятала назавжди, зокрема: «Іди за своїми руками, вони завжди знайдуть краще положення на клавішах».

Я змогла підготувати багато програм за допомогою Галини Борисівни. Вона тримала мене за руку, як немовля. Завжди пам'ятаю її посмішку і людяність. До побачення, спасибі назавжди.

Олександра Цекало, Джеральдіна Мендес, Галина Непорожня. 2010-ті роки.

Тетяна Борисенко

Учениця Г. Б. Непорожньої,
лауреат міжнародних конкурсів,
завідувач відділу камерного
ансамблю КІМ ім. Р. М. Глієра.

Я познайомилася з Галиною Борисівною у вересні 1988 року, коли, вступивши до консерваторії, потрапила до неї в клас. М'яка, доброзичлива манера її спілкування одразу налаштувала мене на творчий лад. У неї в класі було цікаво, були талановиті студенти, зокрема Саша Бурденко, який тоді навчався вже на старших курсах. Одним із найперших і яскравих вражень для мене був урок Галини Борисівни з ним. Пам'ятаю, як Галина Борисівна і Саша працювали над концертом № 5 Л. ван Бетховена. Під час уроку прямо на очах яскраве і темпераментне виконання Саші ставало ще глибшим, більш усвідомленим і повнішим завдяки тому, що Галина Борисівна знаходила і пропонувала йому нові грані й барви у фактурі та формі твору. Це було захоплююче! Такі уроки дуже надихали мене.

Пам'ятаю, як я готувала з Галиною Борисівною програму, у якій були етюд № 16 Ф. Шопена, «Альборада дель граціозо» М. Равеля. Наприкінці року на іспиті я зіграла сонату «Аврора» ор. 53 Л. ван Бетховена. Згадую дуже чітко роботу над «Альборадою» М. Равеля. Для мене було складно освоїти репетиції. Працюючи над ними дуже наполегливо, я навіть намагалася вчити на різних роялях, але не виходило. Іти з цим на урок соромно. Запитую знайомого піаніста, що робити, як учити? Він мені каже: «Ти скільки годин вчила?» Відповідаю: «Вчора три години». Він тоді: «Мало, вчи п'ять!»

Загалом, неабияк помучившись, приходжу до Галини Борисівни. Вона послухала трохи те, що не виходило, особливо початок, і одразу виявила проблему – я не організовувала все чітко ритмічно, тому й не могла укласти репетиції. Мені потрібно було працювати над чіткістю ритму, а не над технікою репетицій. Протягом хвилин десяти проблема була вирішена! Це для мене був урок на все життя!

Після першого курсу, влітку, до мене додому зателефонувала Галина Борисівна і повідомила, що Бориса Олександровича Архимовича після багатьох років опали, відновлюють на роботі в консерваторії. Вільної ставки немає, але ректор О. С. Тимошенко запропонував друзям Бориса Олександровича, якщо вони хочуть йому допомогти, поділитися з ним навантаженням. Борис Олександрович готував мене до вступу в консерваторію. Знаючи про це, Галина Борисівна запропонувала мені перейти до нього в клас. Я погодилася, оскільки ми всі дуже йому співчували.

Але на цьому наше спілкування з Галиною Борисівною, творче й особисте, не перервалося, перейшло в інше русло. Я телефонувала Галині Борисівні, часто бачила її в консерваторії, на концертах. Її теплу підтримку я відчувала завжди. Так, після другого курсу влітку я вирішила поїхати на Курси вищої піаністичної майстерності імені С. В. Рахманінова у м. Тамбові, де викладали на той час професори з Москви. Серед них був і О. О. Александров, у групу до якого я хотіла потрапити. Сталося так, що на момент оформлення документів Б. О. Архимовича не було в Києві і він не міг написати мені рекомендаційного листа, необхідного для поїздки. Я звернулася з цим проханням до Галини Борисівни, і вона погодилася написати рекомендацію.

Як зараз пам'ятаю літній день, ми зустрілися біля консерваторії, вона простягнула мені лист в незапечатаному конверті. З посмішкою сказала приблизно так: «Танечко, я написала Олександрю Олександровичу. Прочитайте, будь ласка, може,

десь кому не так поставила, так Ви виправте...». Чистота і шляхетність, її довіра до мене були такі зворушливі, що я з величезною вдячністю згадую про цей, здавалося б, незначний епізод. Я думаю, що саме віра в молодих музикантів, підтримка Галини Борисівни допомогли дуже багатьом людям знайти себе в музиці.

Вічна пам'ять душевній людині і чудовому, витонченому музиканту Галині Борисівні Непорожній!

Валерій Козлов

Професор кафедри
спеціального фортепіано № 2
НМАУ ім. П. І. Чайковського.

ГАЛИНА БОРИСОВНА НЕПОРОЖНЯЯ!

Для мене вона завжди була Галей, или Галочкой Цекало. Первое знакомство состоялось, когда Татьяна Петровна Кравченко, переехав в Киев, привезла с собой трёх парней и представила их ученикам нового класса, основной частью которого были студенты Александра Александровича Александрова, уехавшего тогда в Горький. В числе этих трёх был и я. Первое впечатление от Гали было очень благоприятное: интересная девушка, с большими чёрными глазами, с мягким интеллигентным обращением (оно потом не изменилось). Но надо признать: помимо этого, она обладала очень твёрдым характером, что позволяло ей устойчиво чувствовать себя на сцене и быть требовательной к ученикам.

Репертуар у неї був достаточо обширен: Бах, Моцарт, Шопен, Прокоф'єв и т. д. Но мне особенно запомнился Прокоф'єв (Соната № 8 и др.) с прекрасно выстроенной формой. Слушал я её и на уроках, в классе, и на концертах. В классе у Т. П. Кравченко исполнительская жизнь студентов была очень насыщена – тут и сольные концерты, и концерты кафедры, и классные вечера. Исполнение Гали отличалось вниманием к звуковой палитре, тщательностью в проработке деталей.

Вспоминается эпизод, который произошёл уже гораздо позже, когда мы были коллегами. После академического концерта мы обменивались впечатлениями, и Галочка вдруг сказала: «А ты обратил внимание, как интересно, даже нарядно звучал у одной студентки Моцарт?». Я ответил, что, конечно, обратил и добавил, что это был один из приятных моментов её выступления. Этим вниманием к звучанию отличалась Галя, впрочем, как истинная ученица Татьяны Петровны, для которой звучание рояля было одним из основных требований в её педагогике.

Однажды как молодых педагогов нас отправили повышать политическое образование в институт марксизма-ленинизма (была такая форма в советское время, когда помимо основной работы по вечерам ты отправлялся слушать лекции, абсолютно не нужные музыканту). Иногда после лекций мне приходилось вызывать такси и отправлять Гаю домой, так как она не выдерживала этой нагрузки, и ей становилось плохо. Она часто говорила, что лучше бы нас отправляли на концерты в филармонию или в театр повышать свою квалификацию.

У Татьяны Петровны Кравченко было принято после классного вечера собираться и отмечать это событие. Как правило, это происходило у неї дома. Но помню как-то мы попали в Галину квартиру на Печерске (по тем временам она показалась мне роскошной). Там мы прекрасно провели время и, как всегда в таких случаях, поздно разошлись.

Когда мне предложили написать пару слов о Галине Борисовне, я ни минуты не сомневался и сразу сказал «да». Почему? Есть люди, о которых приятно вспоминать в силу их человеческих и творческих качеств. Именно к таким принадлежит Галина Борисовна. Её ровное, доброжелательное отношение к коллегам, мягкое, иногда даже вкрадчивое и доверительное обращение, когда ей тебе что-то нужно сказать или посоветовать, всё это располагало в её пользу и вызывало желание с ней общаться. Разговор она вела тихим голосом, не повышая его, даже если была с чем-то не согласна. На обсуждениях академов или экзаменов Галя, как правило, старалась выступать, оценивая исполнение того или иного студента с позитивных позиций, давала очень дельные, профессиональные советы. Иногда разговор продолжался в коридоре, хотелось услышать её мнение более подробно. В моей памяти она останется высоким профессионалом своего дела.

Когда она уехала, наше общение прервалось. Несколько лет спустя я узнал от Алика Муравского её телефон и позвонил ей. Она была очень рада. Мы долго разговаривали, она расспрашивала о консерватории, коллегам, о Киеве и говорила, что очень хочет приехать. Потом она звонила мне. И опять долгий, приятный разговор. Та теплота, которая была всегда в наших отношениях, сохранилась. Галина Борисовна навсегда станется в моей памяти как добрая коллега и хороший человек.

Тетяна Трипольська

Учениця Г. Б. Непорожньої,
солістка Національного будинку
органної та камерної музики.

С Галиной Борисовной у нас были очень интересные уроки, и каждый раз они были необыкновенные. Расскажу только об одном, который характеризует её как очень тонкую натуру с потрясающим воображением. После моей игры на уроке Галина Борисовна вдруг спрашивает меня: «Танечка, а Вы случайно не читаете сейчас Эдгара По? (всем ученикам она говорила только «Вы»). Я после такого вопроса несколько минут молчала, не зная, что сказать. Дело в том, что я как раз в это время читала его произведения. Как она могла это понять, не знаю. Какую нужно иметь интуицию и тонкую душу, чтобы это понять...

Галина Савельєва

Учениця Г. Б. Непорожньої
в Київській консерваторії (1994–1999),
викладач КІМ ім. Р. М. Глієра.

Галина Борисівна мала унікальну особливість інтуїтивно осягати ідеальний зміст музичної інтерпретації. Вона відчувала такі глибини в музичному творі, які може осягнути лише музикант із видатним талантом. Галина Борисівна опрацьовувала зі своїми студентами як твори масштабні, крупної музичної форми (при цьому не залишаючи поза увагою усі подробиці музичної фактури, засоби музичної виразності), так і мініатюрні, створюючи зі своїми студентами яскраві музичні картини.

Галина Борисівна була справжнім майстром музично-педагогічної справи, до того ж, надзвичайно доброю, чуйною людиною. Вона пропонувала своїм студентам до репертуару саме ті твори, які були необхідні на певному етапі професійного формування

й зростання їх як творчих особистостей. Вона не ламала творчу індивідуальність, а чуйно її формувала й вірила в позитивний результат фортепіанного сценічного виконання.

Я особисто безмірно вдячна долі за те, що Галина Борисівна була в моєму житті, за її небайдужість до моєї творчої долі, за те, що вона навчила розуміти й відчувати музику в усій красі й багатогранності фортепіанної інтерпретації.

Тетяна Пухтинська

Учениця Г. Б. Непорожньої
в КССМШ ім. М.В. Лисенка (1993–1997).
Живе в Німеччині, виступає
з концертами.

Для меня нет музыканта и учителя, равного моей дорогой Галине Борисовне. Мне довелось учиться у многих достойных педагогов и почерпнуть у них ценные знания об игре на рояле, но такой пронизательности – человеческой и музыкантской, такого глубокого восприятия личности ученика и такого бережного и чуткого отношения к нему – я никогда не встречала.

Во время работы с учеником Галина Борисовна придавала большое значение слову. Она никогда не использовала пустых оборотов речи, могла одной формулировкой, одним штрихом помочь ученику найти правильное направление в произведении. Иногда очень деликатно, почти невидимо, карандашом она писала свои пожелания в нотах. Как ценны, как важны для меня её советы! Прошло уже много лет с нашего последнего урока – она работала со мной над последними сонатами Моцарта – пожелания Галины Борисовны являются для меня вектором в музыке – с того момента, когда я четырнадцатилетним подростком впервые познакомилась с ней – и будут таковыми всегда.

Низкий поклон Вам, дорогая, уважаемая, любимая наша Галина Борисовна! Спасибо за Вашу доброту, человечность и за Ваш талант.

20 мая 2018 года.

Лариса Василівна Бачерикова

Приятелька Г. Б. Непорожньої,
випускниця Одеської консерваторії
по класу арфи. Острів Гран Канарія
(Іспанія).

Вот уже год, как нет с нами Галины Борисовны, замечательного человека и коллеги. Земля беднеет, когда уходят такие её обитатели: Галина Борисовна – навсегда останется в нашей памяти как отличный педагог, многогранный интеллигент, всегда приветливая и молодая душой. Всем нам теперь очень и очень недостаёт нашего замечательного друга и человека. Но вечная память о Галине Борисовне – навсегда в наших сердцах!

Май-июнь, 2018 года.

Наталія Пас

Учениця Г. Б. Непорожньої
у консерваторії м. Лас Пальмас.
Острови Лансароте, Гран Канарія
(Іспанія).

Завдяки урокам Г. Б. Непорожньої, Наталя блискуче склала екзамен із фортепіано і стала директором консерваторії на острові Лансароте (Lanzarote). Наталя була дуже близькою з Галиною Борисівною, завжди відвідувала її, коли приїздила до міста Лас Пальмас, брала уроки, консулювалася.

Я хотела бы написать несколько строк о Галине, разделив таким образом память о ней с теми, кто её знал... Милая, душевная, понимающая, всегда позитивно настроенная, обладающая тактом, мудростью и огромным терпением в работе с учениками, она была поистине Большим педагогом и вдумчивым, тонким музыкантом. Я счастлива находиться в числе людей, в жизни и душе которых остался неизгладимый след от общения и работы с Галиной.

Когда я пришла в класс Галины – это было на моём завершающем курсе консерватории, – она ещё недостаточно полно говорила на испанском, но это никогда не являлось препятствием ни в моём понимании поставленных задач в освоении музыкального произведения, – она великолепно умела показать, и профессионально донести, КАК должно звучать, – ни в обычном общении между нами, всегда согретом светлым теплом её души. С улыбкой вспоминаю, с какой лёгкостью я запоминала русские слова на уроках... Я очень благодарна Галине. Её прекрасный образ навсегда в моём сердце.

Тетяна Дмитренко

Учениця Г. Б. Непорожньої
в Київській консерваторії (1981–1985).
Вашингтон (США).

Уроки Галины Борисовны всегда отличались интересным содержанием. Её воздействие на студента было не авторитарным, а скорее всего относилось к категории принципов положительного мотивирования и поддержки. Сколько незабываемых уроков было проведено у неё дома с беседами об исторических эпохах, когда были написаны те или иные произведения! А когда теоретическая «разминка» заканчивалась, Галина Борисовна прикасалась к роялю. В моменты, когда она показывала пассажи и секвенции, весь мир исчезал, и открывались двери в мир волшебного звучания. Мне всегда казалось, что в её рояле установлено какое-то приспособление – маклер, которое помогало добиваться мягкого звучания, как бы окутанного в шелка с мягким перламутровым свечением. Однако, как только я прикасалась к клавиатуре, эти догадки рассеивались, так как моё звукоизвлечение не «светилось мягким перламутром», я ведь не была Волшебницей, а только училась. После тех уроков дома у Галины Борисовны я всегда торопилась домой, чтобы придержать «чары» звукоизвлечения и повторить их на моём пианино.

Помню Галину Борисовну не только как музыканта «от Бога», но и как доброго, чуткого человека. Припоминается такой эпизод. В 1981 году, когда у меня родился сын, я находилась в двухмесячном академотпуске и временно не посещала занятия в консерватории. Первые дни с новорожденным были очень сложными – как бесконечный конвейер бессонницы и усталости. Однако в один день этот конвейер остановился, потому что кто-то постучал в дверь! Это была Галина Борисовна с пакетами в руках и улыбкой на лице. Времена тогда были сложные – детского мыла не достать днём с огнём, надо было выстраиваться в очередь «по спискам»! А Галина Борисовна, как фея из других космических измерений, принесла в подарок новорожденному и пелёнки, и распашонки, и мыло! Помнится нежность её сердца в добрых благословениях и напутствиях моему новорожденному сыну.

Бесценная память об ушедших хранится не в памятниках и венках, а в наших сердцах. Помню Галину Борисовну навсегда. Навечно.

Євген Ржанов

Заслужений артист України,
професор КІМ ім. Р. М. Глієра¹.

Я бы хотел несколько слов сказать о Галине Борисовне Непорожней. Наше общение состояло из двух частей. Первая – когда мы вместе работали в Киевской консерватории. Мы были на разных кафедрах, сталкивались редко. Это были хорошие отношения коллег. Я с очень большим уважением относился к Галине Борисовне. Она всегда излучала доброту, деликатность, и, помимо чисто профессиональной деятельности, очень удобно было с ней общаться.

Потом я уехал в Германию, она – на Канары в Испанию, и, казалось бы, наши контакты должны были бы пропасть. Как вдруг я получил от неё телефонный звонок: она просила, чтобы я послушал одну молодую пианистку, которая готовится к концерту. Эта пианистка живёт в Лас Пальмасе. Я сказал: «Хорошо. Пусть приезжает». Она приехала.

Как потом оказалось, это была владелица учебного музыкального заведения, в котором работала Галина Борисовна. Мы с ней позанимались. Она пожила у нас неделю и предложила нам приехать на Гран Канария. Мы согласились. Я с дочкой и женой приехал.

И вот тут наши отношения с Галиной Борисовной перешли на другой уровень. Она очень беспокоилась, уделяла много внимания, советовала, куда пойти, что посмотреть. А в один день даже приехала на двух машинах со своими детьми и возила нас по этому острову, показывала достопримечательности, вулканы, показывала нам тот посёлок, где Колумб заправлялся перед своим путешествием в Америку. Галина Борисовна уделила нам невероятно много чисто человеческого внимания, я был поражён. После этого наши отношения перешли на другой уровень, мы перезванивались, много общались.

¹ Виступ Є. Ржанова під час концерту пам'яті Г. Б. Непорожньої 30 березня 2017 р. в Малому залі НМАУ ім. П. І. Чайковського.

Спустя несколько лет я спросил у владелицы этого музыкального учебного заведения (её зовут Аида, она очень богатая женщина): сможет ли она меня принять, так как у меня была свободная неделя, и Аида меня пригласила. Это была пасхальная неделя, и я около десяти дней там пробыл.

Что меня поразило, что в первый же день Галина Борисовна пришла в квартиру, где я жил, с кучей кулчков, полных еды. Завалила мой холодильник едой и сказала: «У тебя не будет времени. Отдыхай!». Я предложил ей денег, она отказалась.

Я жил в шикарнейших условиях и захотел отблагодарить за гостеприимство: предложил владелице консерватории дать концерт. Она согласилась, и я отыграл. Только последствия этого были печальные.

Дело в том, что после концерта был банкет (а полы там не деревянные, а каменные), во время которого Галина Борисовна зацепилась за ножку стола, упала и сломала ногу. Это был шок. Я проклинал себе за этот концерт, чувствовал себе ужасно, винил себя. Потом рвался к ней в госпиталь, но меня не пускали, сказали, что она запретила, так как внешне не готова принимать посетителей. Но я всё-таки добился, прошёл туда. Мы посидели, пообщались, и после этого отношения наши ещё более потеплели. Мы перезванивались, общались, и буквально год назад, когда мне сказали, что Галина Борисовна ушла из жизни, для меня это было совершенно неожиданно. Поэтому, когда дочь Галины Борисовны предложила мне почтить память, я, конечно, с удовольствием и благодарностью согласился. И потому я здесь.

Сергій Михайлов

Віолончеліст оркестру Ленінградської філармонії («оркестру Мравінського»).
Місто Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія (з 1991),
соліст групи віолончелей оркестру філармонії
міста Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія (Іспанія).

Я познакомился с Галиной Борисовной около 20 лет назад, когда она приехала преподавать в Лас Пальмас, на остров Гран Канария. Моя дочь, у которой были музыкальные способности, уже два года как бросила рояль, потеряв всякий интерес к музыке из-за неудачно выбранного педагога и не очень продвинутой местной системы образования.

И в это время директор частной консерватории, где я тоже давал уроки, вернулась из Киева, где она прошла курс у Галины Борисовны, и привезла её с собой, уговорив работать в Лас Пальмаса. Начав преподавать, Галина Борисовна быстро подняла уровень этого заведения, и к ней стали проситься ученики отовсюду. А для нас это был как луч света! Дочь начала опять заниматься и полюбила рояль, а мы получили прекрасных друзей – Галину Борисовну и её семью. Было необыкновенно приятно проводить время в их хлебосольном доме. Кроме того, что Галина Борисовна прекрасный музыкант, она любила принимать гостей. Она была удивительно светлым, интеллигентным человеком. Ученики её обожали. Преподавала она буквально до последнего дня, уже уйдя на пенсию и тяжело болея.

Для всех нас воспоминания о ней буквально греют душу.

30 июля 2018 года.

Гемма Домінгес Сантана

Учениця Г. Б. Непорожньої.
Місто Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія
(Іспанія).

Дорогая Галина! Сегодня я пишу тебе, чтобы вспомнить тебя, чтобы поблагодарить тебя, и чтобы сказать, что ты была и остаёшься очень-очень важным для меня человеком!

Ты всегда присутствуешь в моей повседневной жизни, в каждой исполненной мною ноте или ноте, исполняемой моими учениками, в моей любви к преподаванию и в уважении и нежности к музыке и ученикам!

Галина! Ты была великим педагогом, прекрасным товарищем и самым добрым, любезным, щедрым и весёлым человеком, с которым я повстречалась в своей жизни! Огромное тебе спасибо за то, что ты многому научила меня, за то, что ты, как никто другой, поверила в меня, за то, что ты делила свою жизнь со мной, что ты увидела во мне самое лучшее и что ты так любила меня!

Вспоминая тебя, часть моего я грустит, зная, что мы больше никогда не увидимся. Другая же – спокойна и улыбается, потому что знает, что ты всегда будешь рядом, в моём сердце, в моей музыке!

Галина! Огромное тебе спасибо! Я люблю тебя и всегда тебя помню!

Марія Діас де Кастро

Мати учениці Г. Б. Непорожньої
Лідії Діас де Кастро.
Місто Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія
(Іспанія).

«Это! Это уже другое!» – я всегда слышу эти слова, когда Лидии удаётся исполнить на пианино ту музыкальную идею, которую Галина пыталась объяснить. Говорила она нежно, мягко и медленно, останавливаясь, чтобы Лидия могла усвоить сказанное. И это было сделано так, как будто бы времени не существовало. А Галина спешила. Спешила преподавать. Тогда мы не могли понять этого.

Мы приходили втроём: Лидия, её брат и я, их мать. Чтобы маленькому не было скучно, мы приносили белые листы бумаги. Он рисовал что-то или раскрашивал специально для этого предназначенные детские книги. Мы рассаживались работать, пока шёл урок музыки.

Время останавливалось. Когда звучит музыка, то времени не существует. В перерывах она предлагала нам сок и говорила: «Когда играешь на музыкальном инструменте, когда поёшь, то во рту становится сухо, и надо пить...».

Иногда она угощала нас своей выпечкой. Дети были в восторге, как вкусно! Или же показывала нам блюда своей любимой Украины. «Моя невестка готовит намного лучше», – говорила она, скромно улыбаясь. Галина объясняла мне рецепт, как это делают матери или бабушки. Её испанский не был помехой.

Лидия очень сильно выросла как музыкант, что-то передалось её брату и мне, когда мы слушали Галину. Её «фирменная марка» нас объединила навсегда.

11 июня 2018 года.

Лідія Діас де Кастро

Учениця Г. Б. Непорожньої (17 років).
Місто Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія
(Іспанія).

Музыка – это доброта, щедрость, красота, скромность! Всем этим, и даже больше, чем этим, была Галина! Она была не только великолепной пианисткой, но и прекрасной артисткой, музыкантом, которым восхищались, человеком-гуманистом. В нашем мире, где слава – это почти всё, Галина говорила, что сущность музыки находится в сердце того, кто её исполняет, что исполнитель – это слуга слушателей, он отдаёт им всего себя, не ожидая за это их благодарных аплодисментов. Именно это она всегда и делала. И это был урок всей её жизни.

18 июня 2018 года.

На ознаменування пам'яті про Г. Непорожню дирекція консерваторії «Аренас-Альбеніс» м. Лас-Пальмас-де-Гран-Канарія, у якій викладала Галина Борисівна, 2017 року започаткувала конкурс її імені для молодих виконавців цього навчального закладу, визнаючи цим значний внесок Г. Непорожньої в розвиток професійної музичної освіти Іспанії. 2018/2019 навчального року відбудеться Другий конкурс. Ось афіша та умови конкурсу:

Афіша Другого конкурсу молодих виконавців імені Галини Непорожньої. 10 грудня 2018 р.

Concurso Jóvenes Intérpretes Galyna Neporozhnyia

Con el objetivo de impulsar con ilusión y ofrecer un estímulo diferente al alumnado, el Conservatorio Profesional de Música Arenas Albéniz organiza el Concurso de Jóvenes Intérpretes Galyna Neporozhnyia, que se lleva a cabo en dos fases. En la Primera Fase los alumnos interpretan una obra del período Barroco y en la Segunda Fase del Certamen, interpretan además otra obra de libre elección.

El Concurso cuenta con una amplia participación del alumnado, obteniendo resultados de alto nivel.

Фото Г. Б. Непорожньої 2000-х років та інформація про конкурс її імені на сайті консерваторії Аренас Альбеніс¹.

«З метою популяризації виконавського мистецтва і стимулювання студентів до професійного вдосконалення консерваторія Аренас Альбеніс організовує конкурс молодих виконавців імені Галини Непорожньої. Ми хотіли віддати належне нашій улюбленій вчительці Галині Непорожній, яка викладала нашим студентам понад 12 років, передавала свої безцінні знання, свою відданість, справляючи глибоке враження на всіх, кому довелося знати її, навчатись і переймати її велику мудрість. Тому з 2018/2019 року Конкурс стане своєрідною вдячністю за той безцінний професійний і педагогічний внесок, яким вона збагатила наш Центр.

Галина Непорожня була тісно пов'язана з Київською консерваторією України, працюючи професором-піаністом до 2000 року. Протягом 1960–1970-х років вона здійснювала велику концертну діяльність у Радянському Союзі. Галина Непорожня була чудовим педагогом і прекрасною людиною, яка вміла завоювати вдячність і любов тих, хто її знав.

Другий етап цього конкурсу, призначений для студентів будь-якої інструментальної спеціалізації консерваторії «Аренас Альбеніс», передбачає два етапи. На першому етапі, який відбудеться протягом 28–31 січня, учасники мають виконати твори барокового періоду, а на завершальному етапі 25–29 березня учасники, крім інтерпретації тієї ж барокової п'єси, представлять твір за вибором. Мета конкурсу – широко залучити до участі в ньому учнів, які продемонстрували високий рівень професійної підготовки»².

¹ Переклад тексту із сайту <https://www.conservatorioarenasalbeniz.com/> (дата звернення: 10.11.2018).

² Там само.

Учасники концерту пам'яті Г. Б. Непорожньої 30 березня 2018 року
в Малому залі Національної музичної академії імені П. І. Чайковського.

Сидить: Олександра Цекало – донька Г. Б. Непорожньої,
професор консерваторії «Аренас-Альбеніс».

Стоять: Катерина Кравченко (ведуча концерту), Тетяна Трипольська, Наталія Зубицька,
Андрій Кутасевич, Наталія Сікорська, Наталія Борисенко, Ганна Корнєва, Ірина Озерова,
Євген Ржанов, Людмила Марцевич, Ігор Рябов, Олена Сікалова, Анжела Фандєєва,
Галина Савельєва, Тетяна Борисенко, Тетяна Омельченко.

Цекало А. А, Борисенко Т. В, Омельченко Т. А. Касаясь сердца (памяти Галины Непорожней). Освещены жизненный путь, исполнительская и педагогическая деятельность талантливой украинской пианистки, преподавателя Киевской консерватории (1969–2000), профессора консерватории Арена-Альбеніс г. Лас Пальмас (Канарские острова, Испания) Галины Цекало-Непорожней (1942–2017). Г. Непорожня в 1960 году с отличием окончила Киевскую среднюю специальную музыкальную школу имени Н. В. Лысенко (классы Р. Рожок и Е. Френкин), 1966 – Киевскую государственную консерваторию имени П. И. Чайковского (класс заслуженного деятеля искусств Украины, профессора А. А. Александрова), 1968 – ассистентуру-стажировку в классе народной артистки России, профессора Т. П. Кравченко. Рассмотрены творческая биография Г. Непорожней, некоторые программы концертов её обширного репертуара, приведены сведения об учениках, опубликованы воспоминания её воспитанников, коллег и друзей. В этих воспоминаниях Г. Непорожня предстаёт не только как выдающийся музыкант, но и как человек большой, благородной души. Отмечено, что она бережно относилась к индивидуальности каждого из своих учеников, стремилась развить их

природные качества. Это первая публикация о жизни и творчестве Г. Непорожней, исполнительская и педагогическая деятельность которой оказали значительное влияние на развитие фортепианного исполнительства не только в Украине, но и за её пределами. В 2017 году в память о Галине Непорожней дирекция Консерватории Арена-Альбенис г. Лас Пальмас основала ежегодный «Конкурс молодых исполнителей имени Галины Непорожней», признавая тем самым значительный вклад украинской пианистки-педагога в развитие профессионального музыкального образования в Испании.

Ключевые слова: деятельность Галины Непорожней, фортепианное исполнительство, фортепианная педагогика, Киевская консерватория, консерватория Арена-Альбенис г. Лас Пальмас (Канарские острова, Испания).

TSEKALO OLEKSANDRA

Tsekalo Oleksandra – Professor at the Arenas-Albeniss Conservatory in Las Palmas de Gran Canaria (Spain), daughter of G. B. Neporozhnya.

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-5801-9503>

BORYSENKO TETIANA

Borysenko Tetiana – Head of the Department of Chamber Ensemble at the R. Glier Kyiv Institute of Music (Kyiv, Ukraine).

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0003-4508-6146>

OMELCHENKO TETIANA

Omelchenko Tetiana – Doctor of Philosophy, Associate Professor of the Department of General and Specialized Piano at the Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6058-8414>

TOUCHING THE HEART (TO THE MEMORY OF GALYNA NEPOROZHNY)

The well-known Ukrainian pianist, a former senior teacher at the Kyiv State Conservatory (1969–2000), Professor at the conservatory Arenas-Albenis Galyna Neporozhnya was born on March 19, 1942 in the city of Ulyanovsk (Russia). She received her primary musical education in Ukraine, at the Kyiv Secondary Specialized Music School named after M. V. Lysenko in the classes of Rosie Rozhok and Evgenia Frankin. After graduating from KSSMS, she studied at the Kyiv State Conservatory in the class of People's Artist of Russia, Professor Tatyana Kravchenko and Honored Artist of Russia Alexander Aleksandrov. In 1966 she graduated with honors from the conservatory, and in 1968 – assistant-internship under the direction of Professor T. Kravchenko.

After graduation, Galyna Neporozhnya joined the active concert activity. In her concert repertoire were the works by Y. S. Bach, V. A. Mozart, L. V. Beethoven, F. Schubert, F. Chopin, R. Schumann, J. Brahms, M. Ravel. She was also a thoughtful interpreter of the music of the twentieth century. In particular, in her repertoire were Sonata № 7 and “Tales of an old grandmother” by Sergei Prokofiev, sonatas for piano by B. Bartok, I. Stravinsky and others. Galyna played many masterpieces accompanied by symphony orchestras (in particular performing the first concert of P.I. Tchaikovsky), she had a significant number of records in the Ukrainian Radio fund.

In 1969, Galyna Neporozhnya's pedagogical activity began at the Kyiv Conservatory. Until 1990 she worked as a senior lecturer at the department of special piano No. 1, then till 2000 at

the department No. 2. In 1977, she undertook a refresher course at the Moscow State Conservatory in the class of Professor Rudolf Kerer. During these years Galyna Neporozhnya has brought up a large number of talented pianists.

In 1993, a distinguished meeting took place in the life of G. Neporozhnya: the director of the conservatory "Arenas Albenis" (Spain), Donna Aida Rodriguez Oheda, passed a course of advanced training at the Kyiv State Conservatory in the class of Galyna Neporozhnya. Between these musicians there was a powerful creative connection and mutual understanding that they felt during all their communication. After completing the training, Donya Oheda invited Galyna to take part in the project of the Conservatoire Arenas Albenis.

After moving to Spain in 2000 and starting to work, G. Neporozhnya quickly adapted to new forms of study and other professional requirements of the Arenas-Albenis Conservatory. As a teacher, G. Neporozhnya closely followed the creative development of each student, treated carefully and with respect to his individual abilities, tried to give the natural qualities of each maximum professional growth. She carefully selected the repertoire for each student, taking into account his potential and technical capabilities. Despite some problems with the Spanish language, he has always been able to convey the main idea put forth by the composer to the student artist. Galyna worked in detail on each piece, helping to construct an interpretation from the very beginning to the stage of stage performance. Her students both in Ukraine and in Spain achieved high results and continued their development as professional musicians.

G. Neporozhnya was always open for communication with colleagues, professors who needed her experience, always sincerely shared with them. Even after retirement in 2012, she did not stop her creative and personal contacts with the teachers of the Conservatoire Arenas Albenis. Her sincerity and communicability were reflected in the hearts of the students, they always responded with reciprocity. She spent every lesson with such inspiration and ingenuity that young musicians were extremely interested in communicating and growing alongside such a master. The directorate of the Conservatoire Arenas Albenis highly respected and appreciated Galyna Neporozhnya for her ability to work, elegant creative nature and an elite professional level.

Galyna adored her family, children and granddaughter. Having quickly mastered the computer, she communicated with her students around the world, worried if they left a concert activity.

Until recently Galyna did not leave work. One of her last disciples was Isaac Martinez. He came to class during the last two years of her life. They worked on the F. Chopin Concerto No. 1, op. 11, who pianist performed on the stage of the Philharmonic Orchestra Las Palmas (the city where Galyna lived in recent years). Another concert – F. Liszt No. 2 Galyna worked with Isaac when she was already seriously ill in bed after an oncological operation. Despite the bad state of health, she remained the creator until the last minute. Galyna Neporozhnya died on May 26, 2017 in Las Palmas (Canary Islands, Spain) after a serious illness at 76 years of age.

March 30, 2018 in the Small Hall at the National Music Academy in Kyiv (Ukraine) there was the grand concert dedicated to the memory of Galyna Neporozhnya, attended by her students, colleagues, close friends who expressed their deep respect to her as a man and highly professional musician.

Keywords: Galyna Neporozhnya, piano performance, piano pedagogy, Kyiv conservatory, conservatory Arenas Albenis, Las Palmas (Canary Islands, Spain).